

Životní a existenční minimum od 1. ledna 2007

Definice životního a existenčního minima

- **Životní minimum** je minimální společensky uznaná hranice peněžních příjmů k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb.
- **Existenční minimum** je minimální hranicí peněžních příjmů, která se považuje za nezbytnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb na úrovni umožňující přežití. Existenční minimum nelze použít u nezaopatřeného dítěte, u poživatele starobního důchodu, u osoby plně invalidní a u osoby starší 65 let.

Právní úprava a hlavní využití

- Životní a existenční minimum je **stanoveno v zákoně č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.**
- **Hlavní využití** životního a existenčního minima je **v zákoně č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi.** Životní minimum plní rozhodující úlohu při posuzování hmotné nouze i jako sociálně ochranná veličina. Vedle životního minima je z důvodu větší motivace zaveden pro dospělé osoby v hmotné nouzi institut existenčního minima.

Náklady na bydlení

- Životní minimum ani existenční minimum **nezahrnují nezbytné náklady na bydlení.**
- **Ochrana v oblasti bydlení** je řešena v rámci systému státní sociální podpory poskytováním **příspěvku na bydlení** a v systému pomoci v hmotné nouzi **doplátkem na bydlení.**

Částky životního minima v Kč za měsíc

- pro jednotlivce 3126
- pro první dospělou osobu v domácnosti 2880
- pro druhou a další dospělou osobu v domácnosti 2600
- pro nezaopatřené dítě ve věku
 - do 6 let 1600

- 6 až 15 let 1960
- 15 až 26 let (nezaopatřené) 2250

Životní minimum je součtem všech částek životního minima jednotlivých členů domácnosti.

Částka existenčního minima v Kč za měsíc

- existenční minimum 2020

Příklady životního minima různých typů domácností v Kč za měsíc

jednotlivec	3126
2 dospělí	$2880 + 2\ 600 = \mathbf{5\ 480}$
1 dospělý, 1 dítě ve věku 5 let	$2\ 880 + 1\ 600 = \mathbf{4\ 480}$
2 dospělí, 1 dítě ve věku 5 let	$2\ 880 + 2\ 600 + 1\ 600 = \mathbf{7\ 080}$
2 dospělí, 2 děti ve věku 8 a 16 let	$2\ 880 + 2\ 600 + 1960 + 2250 = \mathbf{9690}$
2 dospělí, 3 děti ve věku 5, 8 a 16 let	$2\ 880 + 2\ 600 + 1\ 600 + 1960 + 2250 = \mathbf{11290}$

Společně posuzované osoby

- rodiče a nezletilé nezaopatřené děti,
- manželé,
- rodiče a děti nezletilé zaopatřené nebo zletilé, pokud tyto děti s rodiči užívají byt a nejsou posuzovány s jinými osobami,
- jiné osoby společně užívající byt, pokud písemně neprohlásí, že spolu trvale nežijí a společně neuhrazují náklady na své potřeby.

Společně posuzovanými osobami jsou i osoby, které se přechodně, z důvodů soustavné přípravy na budoucí povolání, zdravotních nebo pracovních (včetně dobrovolnické služby), zdržují mimo byt.

Započitatelné příjmy

S životním minimem se porovnávají všechny **čisté peněžní příjmy** jednotlivce nebo společně posuzovaných osob (z pracovní činnosti, z podnikání, z kapitálového majetku, z pronájmu, důchody, dávky nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory a ostatní sociální dávky, podpory v nezaměstnanosti a při rekvalifikaci, výživné, atd.) s **výjimkou**:

- příspěvku na bydlení a jednorázových sociálních dávek,
- příjmů z prodeje nemovitostí a odstupného za uvolnění bytu použitých k úhradě nákladů na uspokojení bytové potřeby,
- náhrady škody a finančních prostředků na odstranění následků živelné pohromy,
- peněžní pomoci obětem trestné činnosti,
- sociální výpomoci poskytované zaměstnavatelem,
- podpory z prostředků nadací a občanských sdružení,
- stipendií,
- odměn za darování krve,
- daňového bonusu,
- příspěvku na péči,
- té části sociálního příplatku a příspěvku na úhradu potřeb dítěte, který náleží ze zdravotních důvodů,
- dávek sociální péče poskytovaných ze zdravotních důvodů,
- zvláštního příspěvku k důchodu pro účastníky národního boje za vznik a osvobození Československa.

Valorizace životního a existenčního minima

- Životní a existenční minimum je zvyšováno nařízením vlády.
- Při zvyšování částek životního a existenčního minima se zachovává jejich reálná úroveň.
- Vláda je zmocněna zvyšovat částky životního a existenčního minima **vždy od 1. ledna podle skutečného vývoje spotřebitelských cen, pokud** náklady na výživu a na ostatní základní osobní potřeby **přesáhnou** ve stanoveném rozhodném období **5 %**.

- Částky životního a existenčního minima může vláda za mimořádných okolností zvýšit **také mimo termín pravidelné valorizace.**

Využití životního a existenčního minima

- dávky pomoci v hmotné nouzi (poskytované na základě zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi). Viz část Právní úprava a hlavní využití.
- dávky státní sociální podpory (poskytované na základě zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, v platném znění) – zejména přídavek na dítě a sociální příplatek. Životní minimum se využívá při zjišťování nároku na tyto dávky, které zabezpečují adresnou pomoc rodinám s dětmi ve stanovených sociálních situacích a tvoří základ pro výpočet těchto dávek.
- další jako např. v soudní praxi pro stanovení alimentálních povinností, v případě exekucí pro nezabavitelné částky apod.

Informace a žádosti

- Informace a žádosti o **dávky pomoci v hmotné nouzi** se podávají na **sociálních odborech pověřených obecních (městských) úřadů** podle místa trvalého pobytu občana.
- Žádosti o **dávky státní sociální podpory** je třeba podat příslušnému **úřadu státní sociální podpory** podle místa trvalého pobytu občana (**úřad práce, v hlavním městě Praze úřad městské části**). Pracovníci těchto úřadů Vám jistě rádi poskytnou také všechny potřebné informace.